

Politiskt-søguligt yvirlit III.

Á leiðini frá 80 til 900 kr.

Javnaðarflokksins fyrsta uppskot um minstuløn kom longu áðrenn heimsbardagan. Eftir hesum skuldu fiskimenn fáa 80 kr. um mánaðin; men orsakað av heimsbardaganum varð skipanin ongatið sett í verk.

At byrja við undir heimsbardaganum fingur fiskimenn litið og einki burtur úr ísfiskisgilingini, men eftir uppskoti frá Javnaðarflokkinum varð samtykt:

AT FISKIMENN SKULDU FÁA FYRI HVÖNN TÜR Á BRETLANDS MARKNAÐIN.

Tá bardagin var av, kom Javnaðarflokkurin við uppskotinum um lönjavn-ingargrunnin og 500 kr. í minstuløn. Eisini hesi uppskot vunu frama, men ikki so heilskað sum javnaðarflokkurin kravdi.

Uppskot flokksins tey komandi árin um at hækka minstulønina til 700 kr., vórðu øll feld.

So kom hin stóri bakbresturin.

FÓLKAFLOKKURIN kom í meiráluta í landsstýrið saman við SAMBANDSFLOKKINUM. Skjøtt komu teir við uppskoti um at avtaka alla minstuløn og forsoksrindan. — Svíkabrogdini miseydnadust; men minstulønir fóru niður í 390 kr.

Í 1953 eydnaðist tað at fáa minstulønina uppi 800 kr.:

Men longu árið eftir framdu tjóðveldismenn ta niðungserð móti fiskimonnum at skerja minstulønina niður í 650 kr.

Seinri kom uppskot javnaðarflokksins um at hækka minstulønina upp í 1000 kr., men ALLIR hinir flokkarnir vóru imóti.

Tá javnaðarflokkurin var komin í landsstýrið, royndi flokkurin at hækka minstulønina uppi 1050 kr. Hetta miseydnadust, tá Erlendur Patursson kom við einum uppskoti um at dýrtíðarviðgera minstulønina. Tá formaður Fiskimannafelagsins ikki vildi veita fiskimonnum meira enn 864 kr., hildu hinir landsstýrisflokkarnir seg onga orsök hava at taka undir við uppskoti javnaðarmanna.

Men hóast niðungserð Erl. Paturssonar móti fiskimonnum er kortini væl vunnið.

MINSTALÖNIN er hækkað frá 700 til 900 kr.

PRISVIÐBÓTIN er hækkað frá 2 og 5 oyru til 6 og 9 oyru.

HETTA ERU STÖRSTU LÖNARLIGU FRAMSTIG, IÐ FISKIMENN NAKRANTIÐ HAVA VUNNIÐ!

SAMBANDSFLOKKURIN var við til at fremja ífiska- og 500 kr.-minstulønina, men imóti 700 kr.

Saman við fólkaflokkinum skerdur teir minstulønina niður í 390 kr.

Imóti 1000 kr.-minstulønini, men undir hesum landsstýrinum við til at fremja 900 kr.-minstulønina og prisviðbótina.

*

SJÁLVSÝRISFLOKKURIN var við til ísfiskaminstulønina, atkvøddi ikki fyri 500 kr.-minstulønini, imóti 1000 kr.- men við til at fremja núgaldandi 900 kr.-minstuløn eins og prisviðbótina.

*

FÓLKAFLOKKURIN hevur annaðhvørt verið í andstöðu til ella roynt at kryplað minstulønina.

500 kr.- minstulønina royndu fólkaflokksmenn at krypla, og 700.- minstulønina vóru teir allar dagar imóti.

Tá flokkurin kom við meiráluta í landsstýrið royndu teir at avtaka minstulønina, men fingur bara skert hana niður í 390 kr.

1000 kr.- minstulønina bardu teir imóti, so leingi teir søtu í landsstýrinum; men so skjótt teir komu í andstöðu á tingi, komu teir við einum krypulsuppskoti um at dýrtíðarviðgera minstulønina; men tibetur fall uppskotið.

*

TJÓÐVELDISFLOKKURIN. Fyrsta bragd tjóðveldismanna var at skerja minstulønina frá 800 niður í 650 kr. um mánaðin.

Flokkurin hevur ongatið havt nakað uppskot um at bota um minstuløn fiskimanna.

Tá javnaðarflokkurin bar fram uppskot um 1000 kr.- minstulønina tveitti Erlendur Patursson frá tingsins røðarapalli hanaðarorð eftir javn-

aðarmonnum og spurdi teir, hvadani teir ætlaðu at fáa peningin frá.

Um somu tíð sum fólkaflokkurin komu tjóðveldismenn við uppskoti um at dýrtíðarviðgera minstulønina, ið EINS VILDI GIVID 864 KR. um mánaðin.

Tað var hetta krypulsuppskotið, ið gjordi, at tað ikki eydnaðist javnaðarmonnum at hækkað minstulønina uppi 1050 kr., men bara frá 700 til 900 kr.

Tjóðveldisflokksins lutur í minstulønarmálinum hevur verið eyðkendur av harðrendari skerjan og dyggum bakbrestum.

Verkfallsbannið — tvungin gerðarættur

Undir seinasta heimsbardaga og fyrstu tíðina aftaná heimsbardagan varð í øllum londum sett bann fyri verkfóllum. Hetta hendi eisini í Føroyum.

Í eini rættleiðing í blaðnum seinasta leygardag roynir Hákun Djurhuus at geva fólki ta uppfatan, at javnaðarflokkurin hevur viljað tikið verkfallsrættin frá arbeiðarafjöldini.

Sjálvandi er einki íhesum!

Tikið verkfallsrættin frá arbeiðarum og fiskimonnum hava bara teir flokkar, ið stuðlaðu tað landsstýrið, nar fólkaflokkurin hevði meiráluta.

Hetta varð gjørt við lógini um tvungnan gerðarætt í 1954, sum í fólkaflokkslandsstýrið ongatið tordi at seta í gildi.

Hundraðir av túsundum fyri skjeyti

Harmað hevur tað hvønn mann, at litið og einki er blivið burturúr tí nógva arbeiði, sum menn vónaðu, teir nýggju trolararnir og tey nýggju linuskipini skuldu fara at geva. Í fjør og í ár varð siglt beinleiðis við feskfiski til Bretlands. Flakavirkini, tað vit hava av teimum, fingur einki at gera, so gott sum einki. Saltfiskurin, ið veiddur er í ár, er at kalla allur farin beinleiðis til Esbjerg, meðan turkivirkini stóðu tóm, og tær arbeiðsleysu hendurnar fingur einki at gera. Alt tað arbeiði, sum kundi staðist av at feskfiskurin varð flakaskorin og saltfiskurin skipaður upp, turkaður, vildi talt hundraðir av túsundum, ja, milliónir av arbeiðsløn. Er hetta handlað forsvarligt? Hava vit tapt ella vunnið nationaløkonomisk? Hesir spurningar megu verða svaraðir av teimum ábyrgdarmonnum, sum hava við vinnulivið at gera.

Er talan um nationaløkonomisk stórtap av, at fiskurin er útfluttur í räum skili heldur enn tilvirkaðum, má tað ikki henda aftur eitt annað ár. Tap er tað, um landið liggur soleiðis, at nettoúrtøkan hjá arbeiðsmonnum og skipaigarum tilsamans, er við at flyta fiskin ótilvirkaðan heldur enn tilvirkaðan til flakafisk ella klippfisk. Ein kampur er hjá hvørjum manni fyri at fáa arbeiði at liva av. Í hesum kampi er tað skyldan hjá landinum og einum hvørjum ábyrgdarmanni at veita tí stríðandi allan møguligan stuðul.

Er tað møguligt at skipa so fyri, at okkara fiskur í feskum skili ella saltaðum verður tilvirkaður her á landi, so at hann gevur landinum størri samlaða reinvinnu enn við at verða fluttur út óvirkaður, má tað verða gjørt.

D.

At menn sigla til Esbjerg at selja sín fisk, tá teir fáa nóg meira fyri hann har, er rimiligt. Tað visir seg, at fiskimannaparturin, tá selt verður í Esbjerg, er útið dupult so stórt, sum tá selt verður í Føroyum. So ein kann einki siga til tað, annað enn at tað er heilt náttúrligt, at fiskimenn, sum sjálvir eiga skipini, teir sigla við, fara til Esbjerg at selja. Teir fáa nóg stórra úrtøku og størri tryggleika fyri at kunna fáa raksturin av skipinum at svara seg.

Men kannað má verða eftir, hvi so er vorðið, at illa loysir seg at selja fiskin í Føroyum. Her má ikki vera drálað leingi aftrat, men farast má undir at finna orsøkina til henda prismun, og so má verða gjørt nakað, ið botur hesi viðurskifti munandi.

Blaðstj.

Kattens
dejlig
varme...

HESS-DAN
den lille »varmemester«

Olieforbrug helt ned til 0,18 liter pr. time. Ingen udgift til væger. Automatisk trækregulering. Spar 20 % af Deres varmepege og få stort varmeudbytte.

P.F.

VALDEMAR LÖZEN

Uppmaskingar

Lat sokkar tygara maska upp hjá

HELFRID HERMANSEN
Dr. Jacobsensgøta 5.

Yvonna er komin inn av fyrsta sildatúri sínum við 700 tunnum.

GROT OG SKERVUR

Øli, ið vilja keypa skerv ella grót, eiga at venda sær til kommunukantorið.

Grót og skervur megu verða goldin fyrst, áðrenn tey verða heimað.

Bilstjórar verða ámintir, at teir ikki kunnu heinta grót ella skerv uttan við einum limi av vegnevndini ella einum umboðsmanni fyri kommununa.

FROÐBIAR SÓKNAR KOMMUNA

Skipafelagið Føroyar

TELEFON 1225

Tórshavn